

Meetindicatoren Maatschappelijke Agenda

Databoek Hardinxveld-Giessendam
actualisering 2022
April 2023

START

Klik op
START

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Introductie

Doelstelling 1

Doelstelling 2

Bijlage

Doelstelling 3

Doelstelling 4

Doelstelling 5

Terug naar
inhoudsopgave

Doelstelling 6

Doelstelling 7

Doelstelling 8

Over ons

Introductie

Introductie

Wat is de MAG?

De MAG is de afkorting van de Maatschappelijke Agenda. Hierin staan maatschappelijke vraagstukken en trends die op dit moment in Hardinxveld-Giessendam het meeste leven. Door samen te werken aan de maatschappelijke vraagstukken, kan de samenleving van Hardinxveld-Giessendam de komende jaren nog sterker gemaakt worden. Er zijn acht doelstellingen geformuleerd:

1. Inwoners leven respectvol met elkaar samen
2. In Hardinxveld-Giessendam staan inwoners voor elkaar klaar
3. Inwoners zetten zich vrijwillig in
4. Mantelzorgers ervaren een goed balans tussen zorg voor zichzelf en voor de ander
5. Inwoners zitten lekker in hun vel
6. Kinderen en jongeren kunnen hun talenten ontwikkelen
7. Inwoners leven gezond
8. Inwoners zijn actief

Inwoners, verenigingen, vrijwilligers- én professionele organisaties worden uitgedaagd om vooral deze vraagstukken aan te pakken.

In 2018 startte de gemeente Hardinxveld-Giessendam met de Maatschappelijke Agenda. In overleg met diverse MAG-partners zijn voor ieder van de acht doelstellingen één of meer indicatoren geformuleerd om effecten en ontwikkelingen te volgen.

Nu, eind 2022 zijn weer veel indicatoren geactualiseerd ten opzichte van 2018. Als bij de bronvermelding onder de figuur het jaartal 2021 of 2022 staat, dan is deze figuur geactualiseerd.

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden verzamelde de nieuwe cijfers en presenteert ze per doelstelling in deze factsheet. Bij een aantal indicatoren is de invloed van corona in deze cijfers zichtbaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor het aandeel dat vrijwilligerswerk doet (dat gedaald is) en gebruik van alcohol en drugs door jongeren (dat toegenomen is).

Doelstelling 1

Inwoners leven respectvol met elkaar samen

Inwoners leven respectvol met elkaar samen

Voortgang MAG

Het vraagstuk 'samenleven' richt zich op inclusie. Iedereen kan meedoen in Hardinxveld-Giessendam, ongeacht zijn achtergrond, kerkelijke gezindte, seksuele voorkeur of fysieke of mentale beperking.

Een specifieke doelgroep hierbij zijn de nieuwkomers.

Belangrijk is dat inwoners, van jong tot oud en ongeacht de achtergrond, prettig met elkaar samenleven. Dit wordt onder meer bereikt door het tot stand brengen van verbinding en ontmoetingen. Buurtwerk is een belangrijke interventie. Zo worden vanuit diverse locaties en organisaties activiteiten georganiseerd.

Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt

Wat zien we? Inwoners voelen zich nu veiliger dan in 2013, maar in vergelijking met 2017 is het onveiligheidsgevoel iets toegenomen. In 2023 volgt een nieuwe meting.

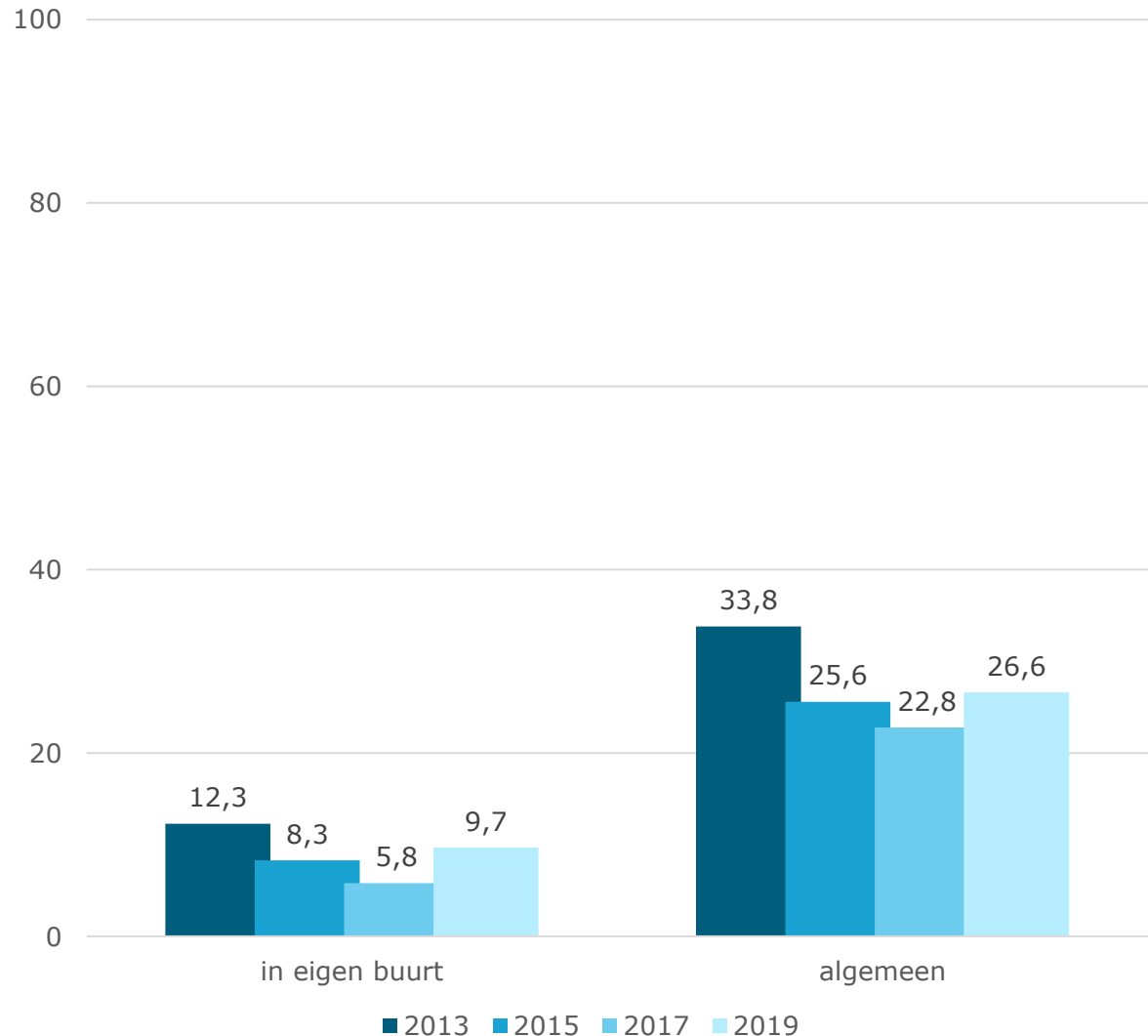
Sociale cohesie in de buurt

Op de volgende pagina zien we een lichte afname van het aandeel inwoners dat tevreden is over de bevolkingssamenstelling. In 2023 volgt een nieuwe meting.

Deelname vluchtelingen aan begeleidingstrajecten

In de afgelopen zes jaar hebben 73 toegelaten statushouders o.a. deelgenomen aan coaching integratie.

Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt

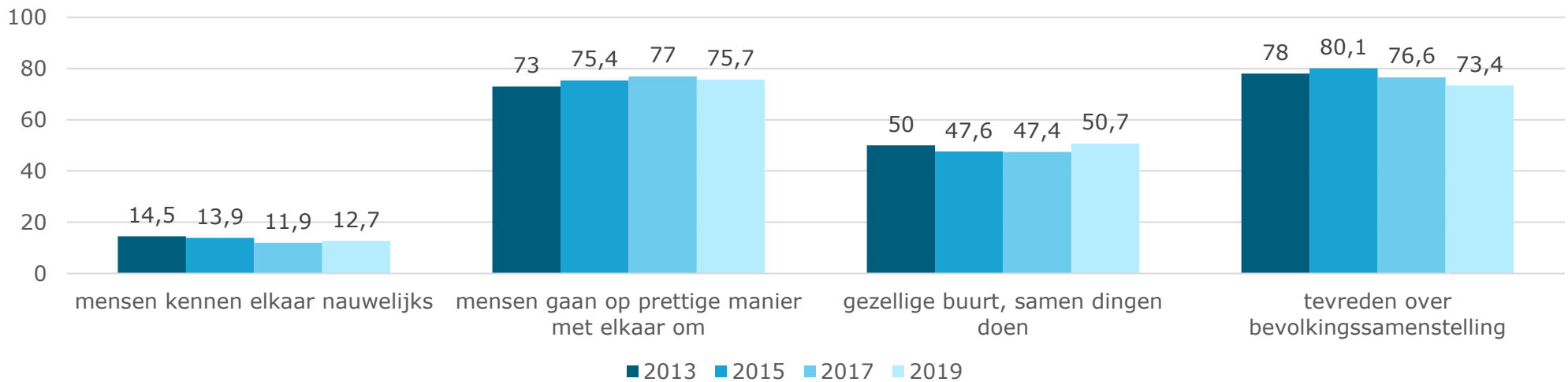

Bron: Cijfers voor gemeente Hardinxveld-Giessendam in VeiligheidsAlliantie Regio Rotterdam, Gezamenlijk Veiligheidsbeeld, 2020

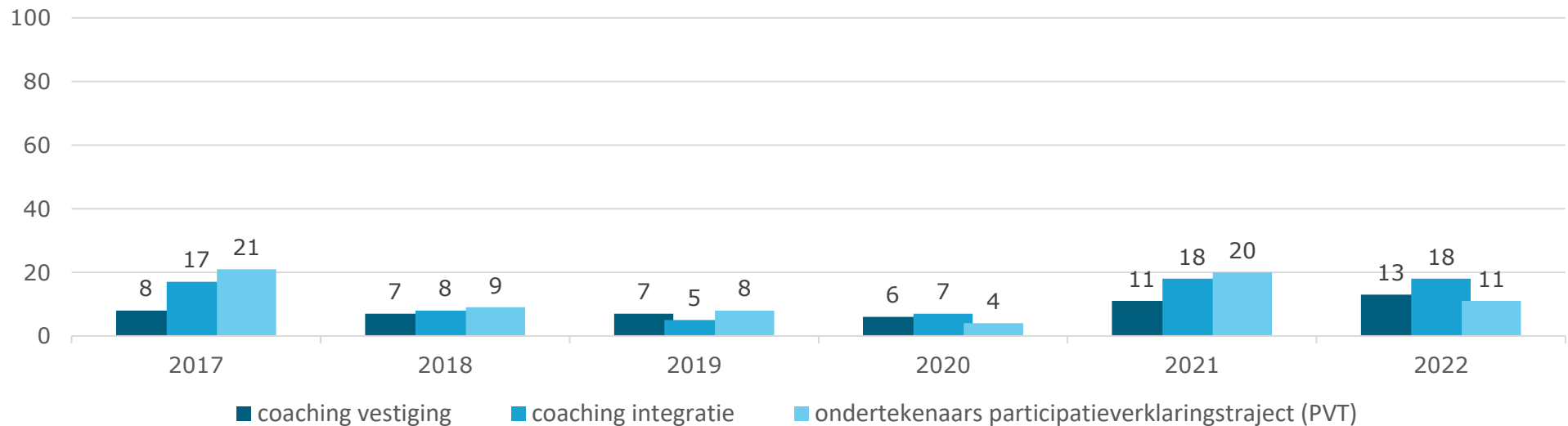
Inwoners leven respectvol met elkaar samen

Sociale cohesie in de buurt en deelname vluchtelingen aan begeleidingstrajecten

Bron: cijfers voor Hardinxveld-Giessendam in VeiligheidsAlliantie Regio Rotterdam, Gezamenlijk Veiligheidsbeeld, 2020

Bron: website Vluchtelingenwerk Hardinxveld-Giessendam, 2020

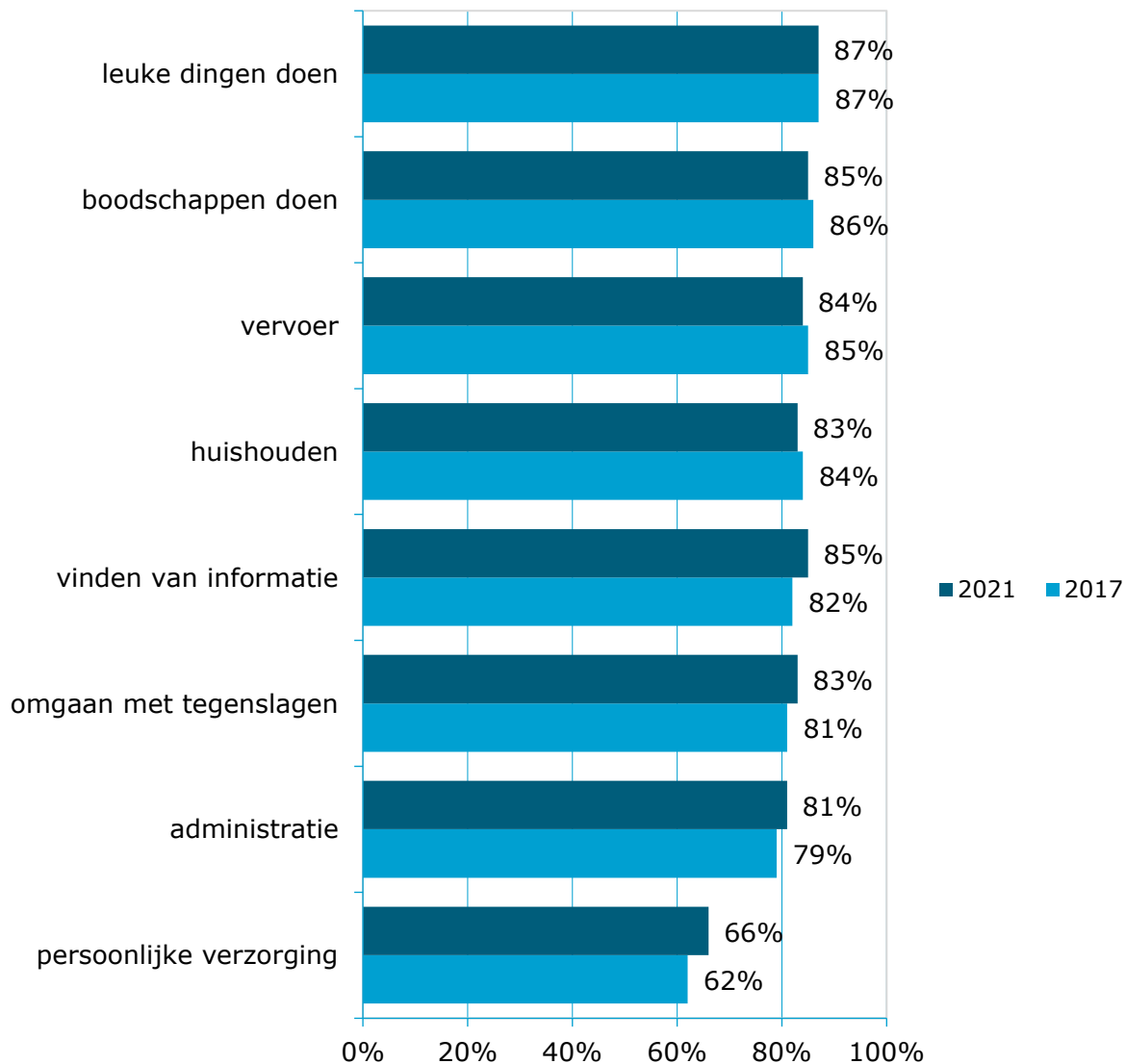
Doelstelling 2

In Hardinxveld-Giessendam staan inwoners voor elkaar klaar

In Hardinxveld-Giessendam staan inwoners voor elkaar klaar

Kan iemand – als het nodig is - helpen bij...

Bron: OCD, Monitor Sociaal 2017 en 2021

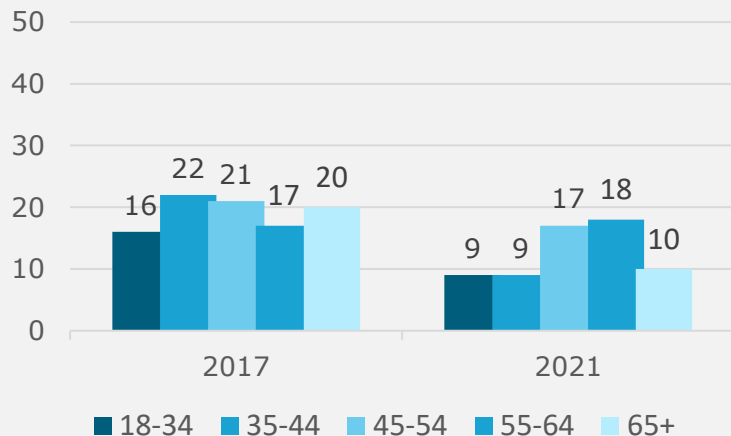
Voortgang MAG

De gedachte bij dit doel is dat inwoners die ondersteuning nodig hebben eerst hun nabije omgeving om hulp vragen. Tegelijkertijd worden inwoners gestimuleerd voor elkaar klaar te staan en elkaar een handje te helpen als dat nodig is. Zo worden actieve buurten gecreëerd waar de bewoners betrokken zijn bij elkaar.

Vanuit het buurtwerk worden diverse initiatieven van inwoners ondersteund.

Percentage inwoners dat actief is in de eigen buurt

Gemiddeld 13% is actief in de eigen buurt. Het gaat met name om de leeftijdsgroep 45 t/m 64 jaar. Dit is (tijdelijk) lager dan voor de Coronaperiode. In 2017 gaf 19% actief te zijn in de eigen buurt.

Bron: OCD, Monitor Sociaal 2017 en 2021

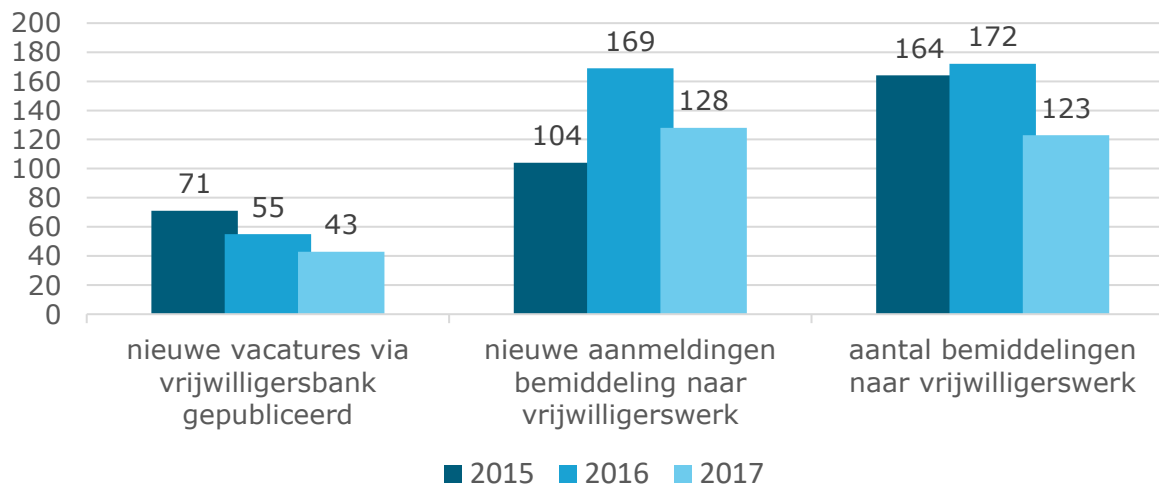

Doelstelling 3 Inwoners zetten zich vrijwillig in

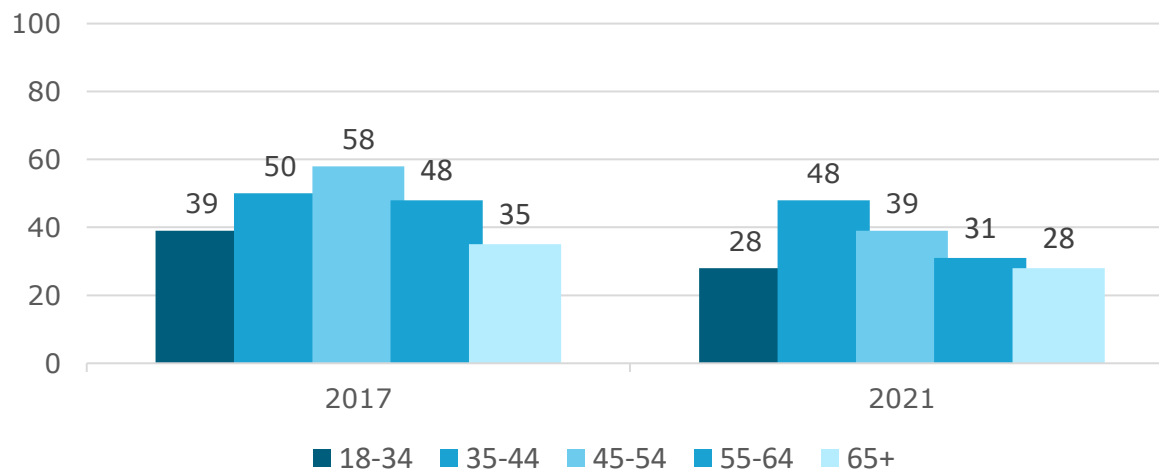
Inwoners zetten zich vrijwillig in

Aantal vrijwilligersvacatures per jaar

Bron: Vrijwilligersvacaturebank, Servanda, 2018

Percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet

Bron: OCD, Monitor Sociaal 2017 en 2021

Voortgang MAG

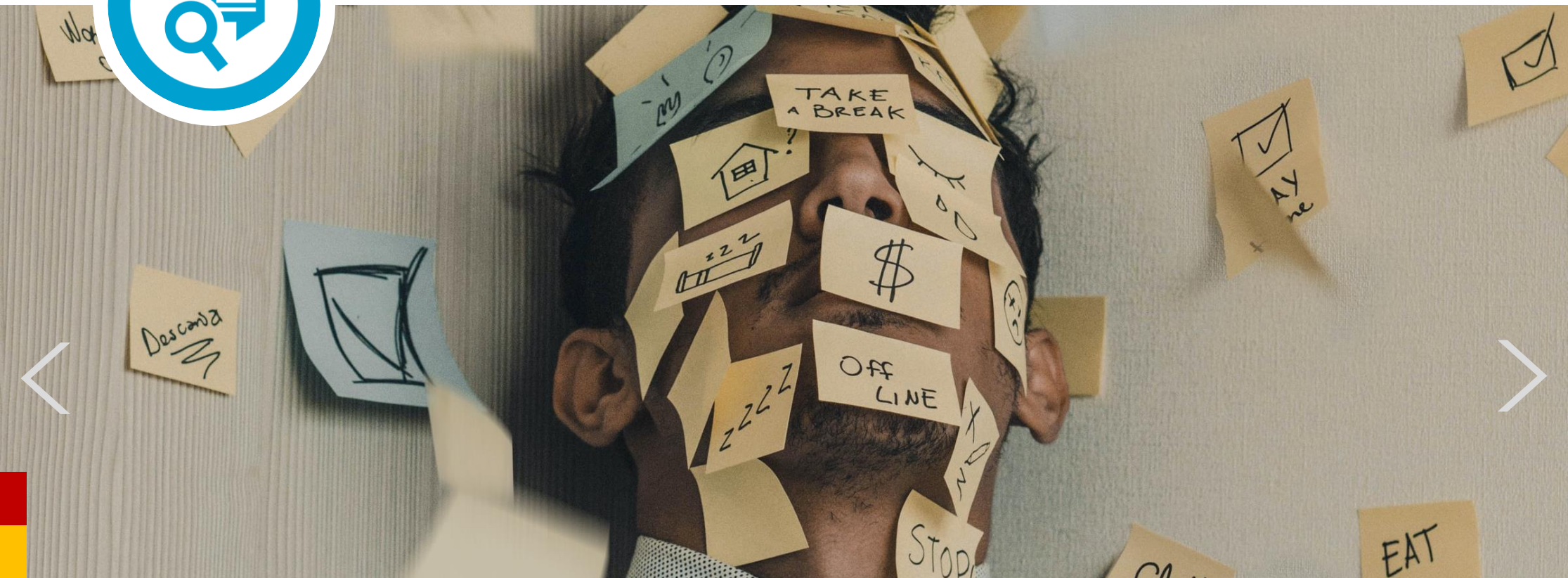
In Hardinxveld-Giessendam zetten veel inwoners zich vrijwillig in, vaak op meerdere plekken tegelijk. Voor alle MAG-initiatieven geldt dat ze niet mogelijk zouden zijn zonder de inzet van vrijwilligers.

Het groot aantal nieuwe initiatieven in 2021 laat zien dat er een bloeiend vrijwilligersleven bestaat in de gemeente.

Het digitale Steunpunt Vrijwilligerswerk van Servanda is na 2019 nog weinig bekend/gebruikt. Per jaar zijn er ongeveer 5 gepubliceerde vacatures en melden zich ongeveer 5 nieuwe vrijwilligers die naar vrijwilligerswerk kunnen worden bemiddeld. Het vinden van een zinvolle plek in de maatschappij staat centraal.

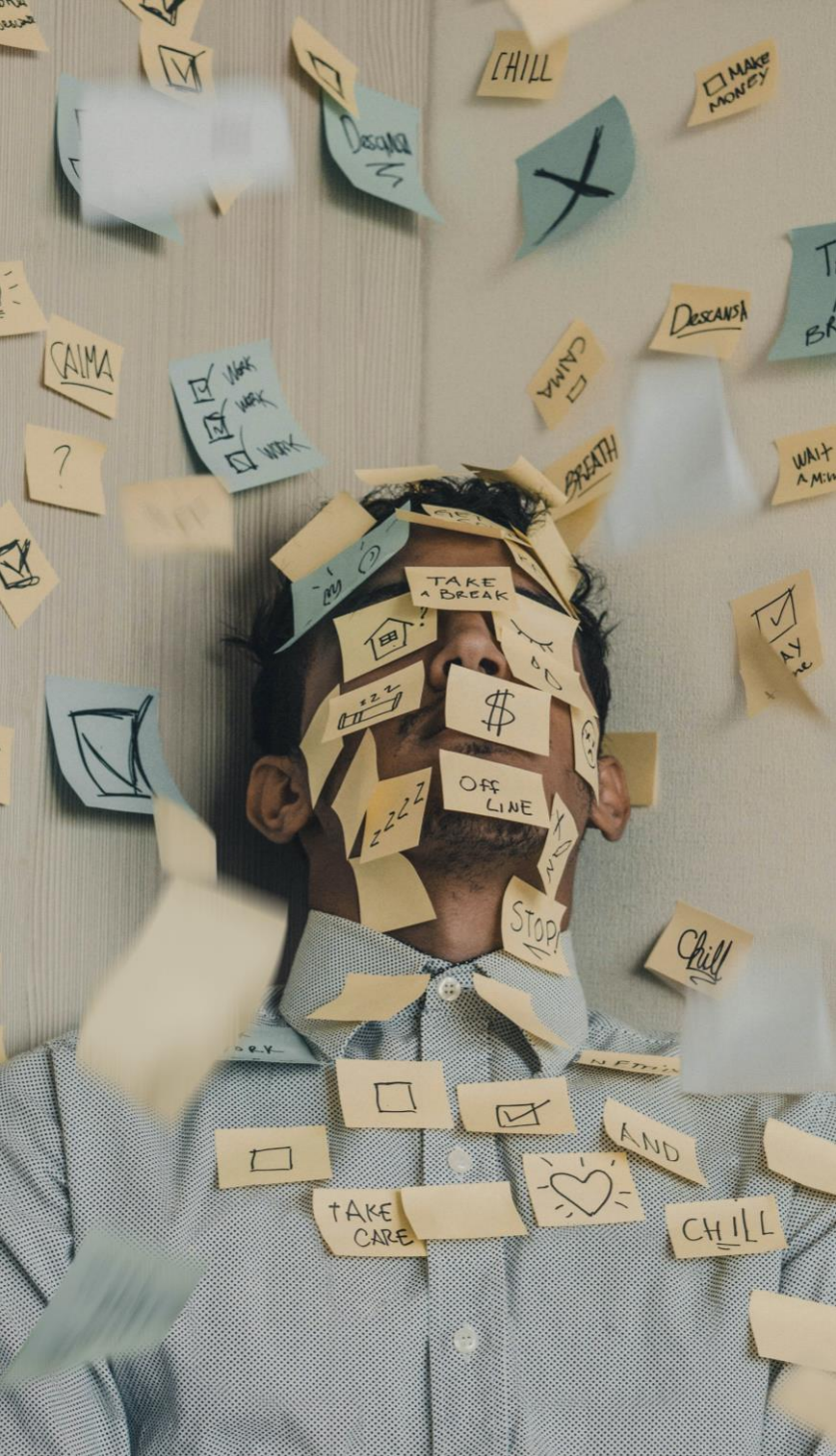
Daarnaast is het onderwerp "vrijwilligers" ook een thema in het Sportakkoord.

In 2021 doet 34% vrijwilligerswerk. In 2017 was dit 44%. Ten opzichte van 2017 is het aandeel vrijwilligers in alle gemeenten van de Drechtsteden significant gedaald. We verwachten dat de beperkingen tijdens de coronacrisis hier een rol hebben gespeeld. Contacten met anderen werden beperkt en veel sociale activiteiten gingen niet of in aangepaste vorm door. Ook uit landelijke onderzoeken komt naar voren dat Nederlanders tijdens de pandemie over het algemeen minder vrijwilligerswerk deden dan daarvoor.

Doelstelling 4

Mantelzorgers ervaren goede balans tussen zorg voor zichzelf en voor de ander

Mantelzorgers ervaren goede balans tussen zorg voor zichzelf en voor de ander

Voortgang MAG

In Hardinxveld-Giessendam hebben zowel Servanda als MEEPlus een opdracht voor de ondersteuning van Mantelzorgers. Het gezamenlijk plan is opgebouwd langs de vier basiselementen: vinden, versterken, verlichten, verbinden.

Wekelijks krijgen 40 tot 45 mantelzorgers op één of andere manier ondersteuning. Ongeveer 400 mantelzorgers (waarvan een twintigtal jonger dan 18 jaar zijn) zijn zo gedurende het jaar op laagdrempelige wijze individueel ondersteund. In 2021 werd in de Week van de Mantelzorg aan de mantelzorgers het mantelzorgcompliment uitgedeeld, bestaande uit Haji-bonnen.

Mantelzorgers ervaren een goede balans tussen zorg voor zichzelf en voor de ander

Mantelzorgverleners

Via de Gezondheidsmonitorenquête van de Dienst Gezondheid en Jeugd geeft in Hardinxveld-Giessendam 23% aan mantelzorg te hebben gegeven in het voorgaande jaar, waarvan 17% dit actueel doet. Voor 16% is dit intensief of langdurig. 2% voelt zich hierin tamelijk of zwaar belast. Dit wijkt niet af van het gemiddelde in de regio Zuid-Holland Zuid.

Aandeel mantelzorgers (t.o.v. volwassenen van 19 jaar en ouder)					
	aandeel mantelzorg	aantal actueel	waarvan % intensief of Langdurig	waarvan aantal intensief of langdurig	waarvan % tamelijk + zwaar belast
H-G 2017	24%	2.450	15%	1.500	2%
H-G 2021	23%	2.350	16%	1.600	2%
ZHZ	22%		15%		2%

Bron: www.hoegegezondiszhz.nl, 2022

Langdurig is > 8 uur per week, intensief = > drie maanden

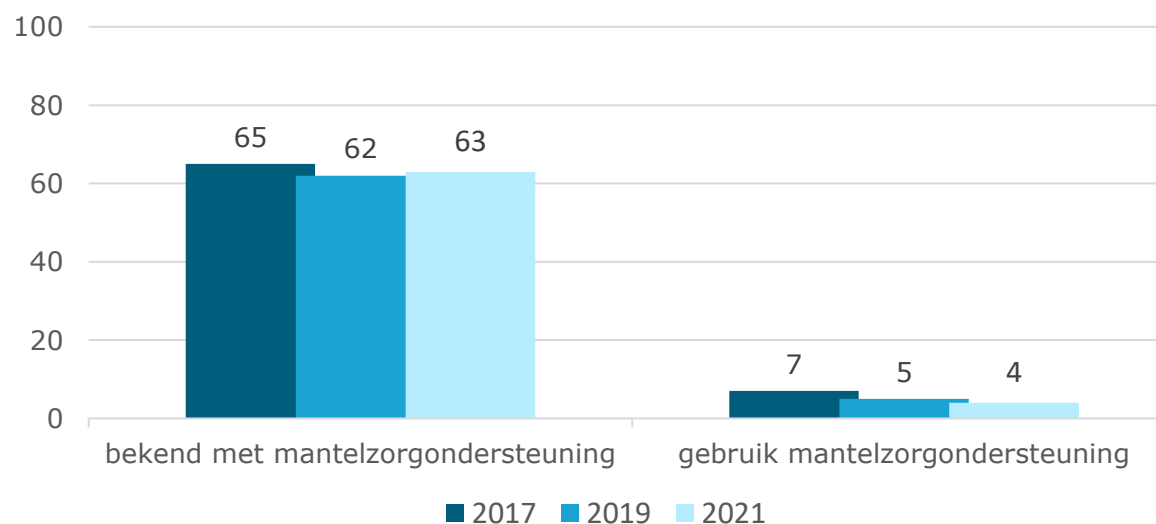
Percentage inwoners van 18+ dat mantelzorg verleent en bekendheid en gebruik mantelzorgondersteuning

De bekendheid met mantelzorgondersteuning is behoorlijk (zes op de tien). Het gebruik is relatief beperkt. 4% van de mantelzorgers maakt hiervan gebruik.

Toelichting

Bij de tussenmeting Monitor Sociaal is gevraagd naar bekendheid met specifieke onderdelen van mantelzorgondersteuning, zoals Alzheimer Café, Week van de mantelzorg, steunpunt Vrijwilligerswerk en mantelzorg (Servanda), mantelzorgwaardering, mantelzorgbijeenkomsten, persoonlijke ondersteuning (van Mee via Servanda) en respijtzorg.

Bekendheid met en gebruik mantelzorgondersteuning

Bron: OCD, Monitor Sociaal 2017 en 2021 en tussenmeting Monitor Sociaal 2019

Doelstelling 5

Inwoners zitten lekker in hun vel

Inwoners zitten lekker in hun vel

Voortgang MAG

Het thema geestelijke gezondheid is een thema dat veel MAG-partners bezighoudt en breed wordt uitgelegd. Van mentale weerbaarheid bij jeugdigen tot zinvolle dagbesteding voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, van eenzaamheid bij ouderen tot armoede bij gezinnen. Bij deze vraagstukken horen diverse oplossingen. Voor een gestructureerde aanpak van dit thema is samenwerking en afstemming met onder meer het sociaal team nodig.

Inwoners zitten lekker in hun vel

Psychosociale problematiek bij jeugdigen en volwassenen

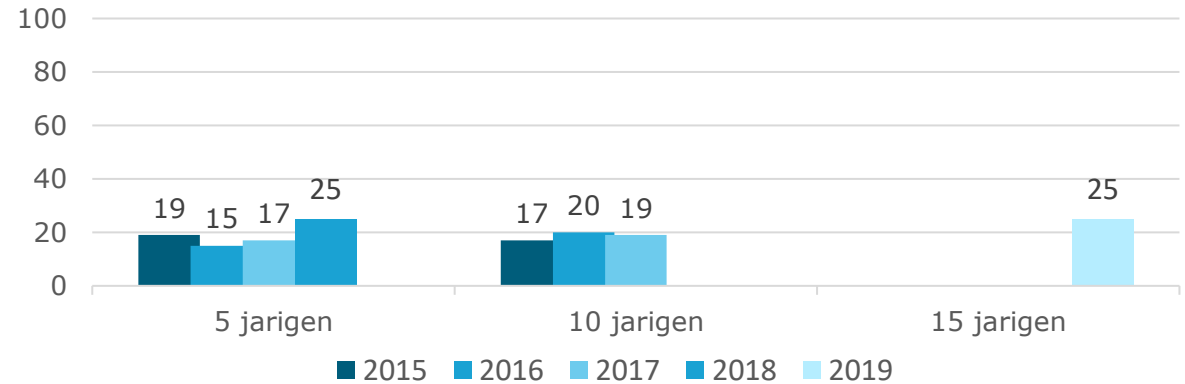
Het percentage jeugdigen in grensgebied of met verhoogde SDQ totaalscore is recent niet gemeten onder jeugdigen. De DG&J maakt tegenwoordig gebruik van de MHI-5 vragenlijst voor psychische klachten (vragen bijvoorbeeld over neerslachtigheid, somberheid of gelukkig voelen).

In 2022 heeft de DG&J onderzoek gedaan onder de 16-25-jarigen in verband met de Coronaperiode. De resultaten zijn tot nu toe alleen voor de gehele regio ZHZ gepubliceerd. 54% van de jongeren heeft psychische klachten in 2022 (bron Tabellenboek corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 Zuid-Holland Zuid).

Toelichting

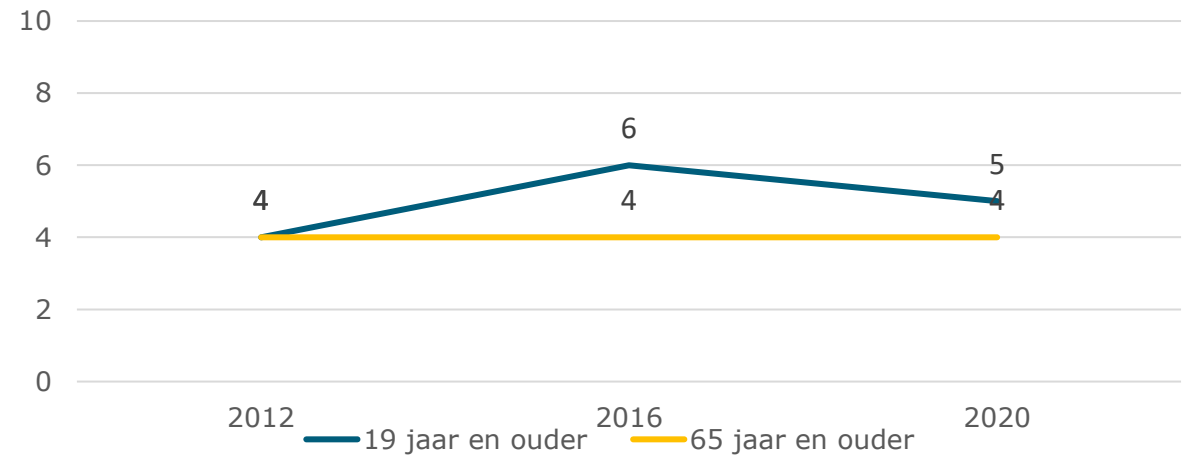
Voor het opsporen/bepalen van psychische problemen wordt gebruik gemaakt van een vragenlijst, in dit geval de "Strengths and Difficulties Questionnaire" (SDQ). Cijfer 2018 van 10-jarigen en 15-jarigen niet bekend.

Het percentage volwassenen met hoog risico op depressie of angststoornis blijft stabiel.

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Percentage volwassenen (19 jaar en ouder) met hoog risico op depressie of angststoornis

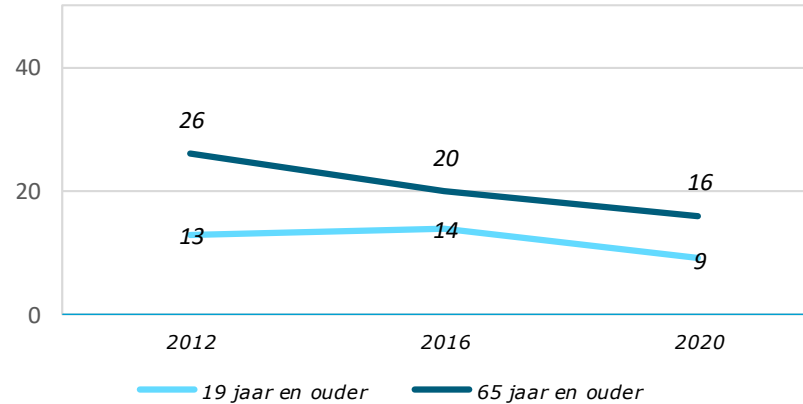
Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Inwoners zitten lekker in hun vel

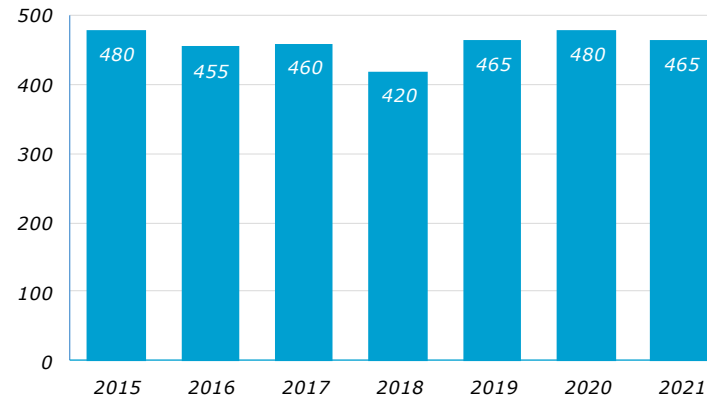

Percentage inwoners dat geen regie heeft over eigen leven

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Aantal jongeren van 0-23 jaar met jeugdzorg

Bron: CBS, Regionaal dashboard Jeugdzorg, 2022

Psychosociale problematiek blijft een aandachtspunt. Is wel verbeterd, zowel onder volwassenen als onder ouderen.

Het aantal jeugdigen met jeugdhulp nam in 2021 iets af naar 465; waarmee het aandeel nog wel iets lager ligt dan het gemiddelde aandeel in Nederland. Voor 2022 zijn de halfjaarcijfers van het tweede halfjaar nog niet bekend.

Definitie: Jongeren met jeugdzorg

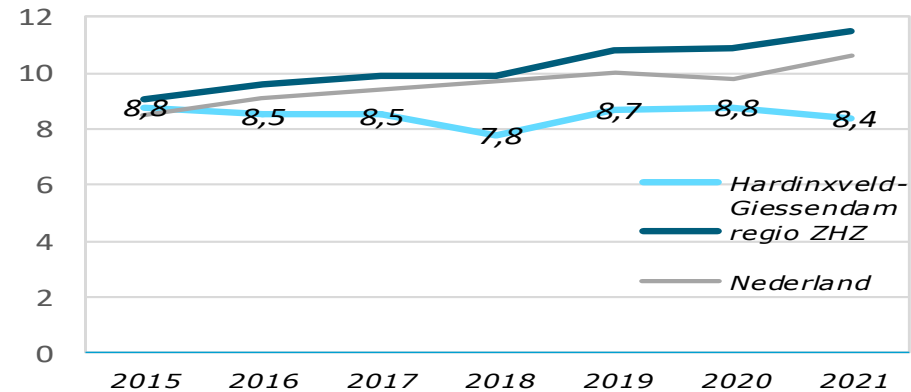
Personen tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode gebruik gemaakt hebben van jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering (met indicatie). In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

Psychosociale problematiek blijft een aandachtspunt. Er is wel een trendbreuk. Het aantal jeugdigen met jeugdhulp nam in Hardinxveld-Giessendam in 2021 iets af naar 8,4%, terwijl het in de regio ZHZ en in Nederland verder toenam.

Inwoners zitten lekker in hun vel

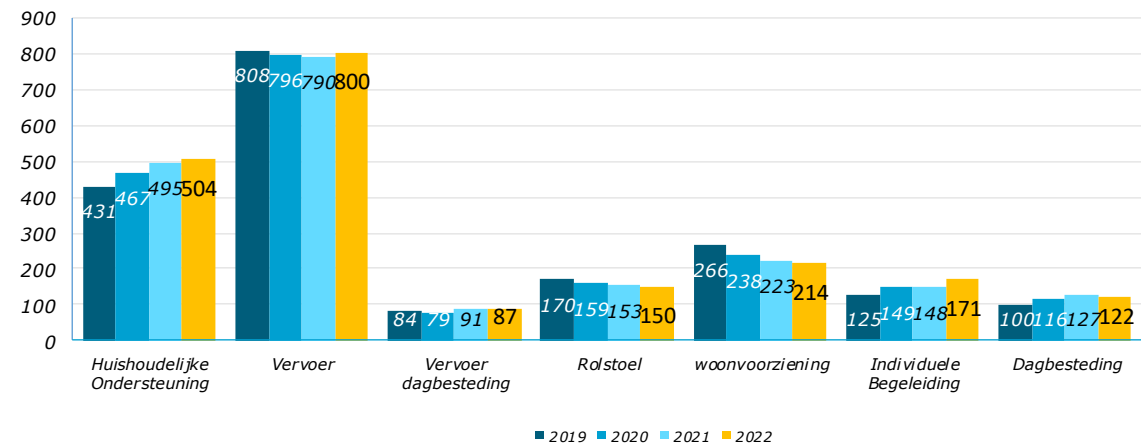
Percentage jongeren 0-23 jaar met jeugdzorg

Bron: Regionaal dashboard jeugdzorg 2022

Er is een toename van cliënten voor wat betreft huishoudelijke ondersteuning (+17% t.o.v. 2019), individuele begeleiding (+37%) en dagbesteding (+22%). Daartegenover een daling van cliënten die een woonvoorziening kregen (-20% t.o.v. 2019).

Aantal unieke cliënten Wmo-indicaties (A en B)

Bron: Gemeente Hardinxveld-Giessendam, dashboard SDD, 2022

Inwoners zitten lekker in hun vel

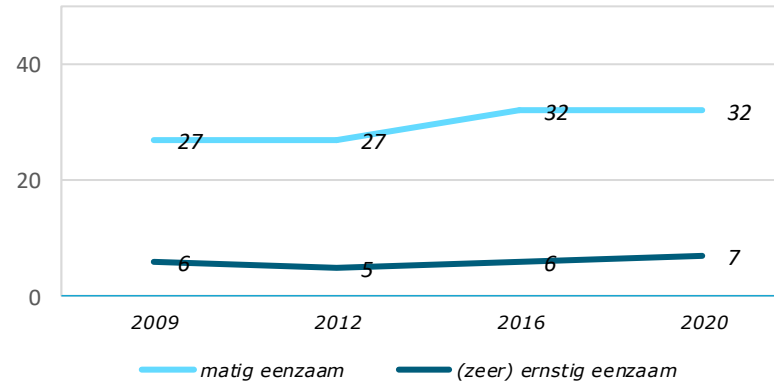

Percentage inwoners dat zich eenzaam voelt

Er is sprake van een licht oplopende mate van eenzaamheid volgens de Gezondheidsmonitor van de Dienst Gezondheid en Jeugd.

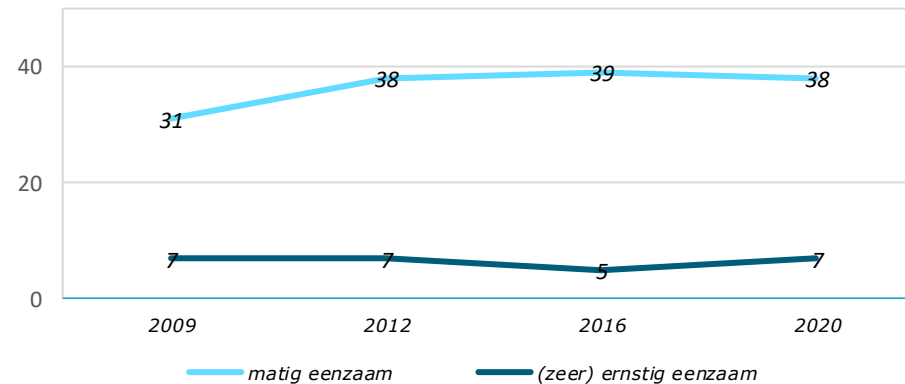
In 2021 is via de vragenlijst van de Monitor Sociaal ook gevraagd naar de frequentie van gevoelens van eenzaamheid en sociaal isolement. In deze periode van Coronamaatregelen gaf aan 8% zich vaak en 37% zich soms eenzaam te voelen. De eenzaamheid bleek in de Coronaperiode toegenomen.

In 2022 heeft de DG&J onderzoek gedaan onder de 16-25-jarigen in verband met de Coronaperiode. De resultaten zijn tot nu toe alleen voor de gehele regio ZHZ gepubliceerd. 27% van de jongeren voelde zich sterk eenzaam in 2022 (bron Tabellenboek corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 Zuid-Holland Zuid).

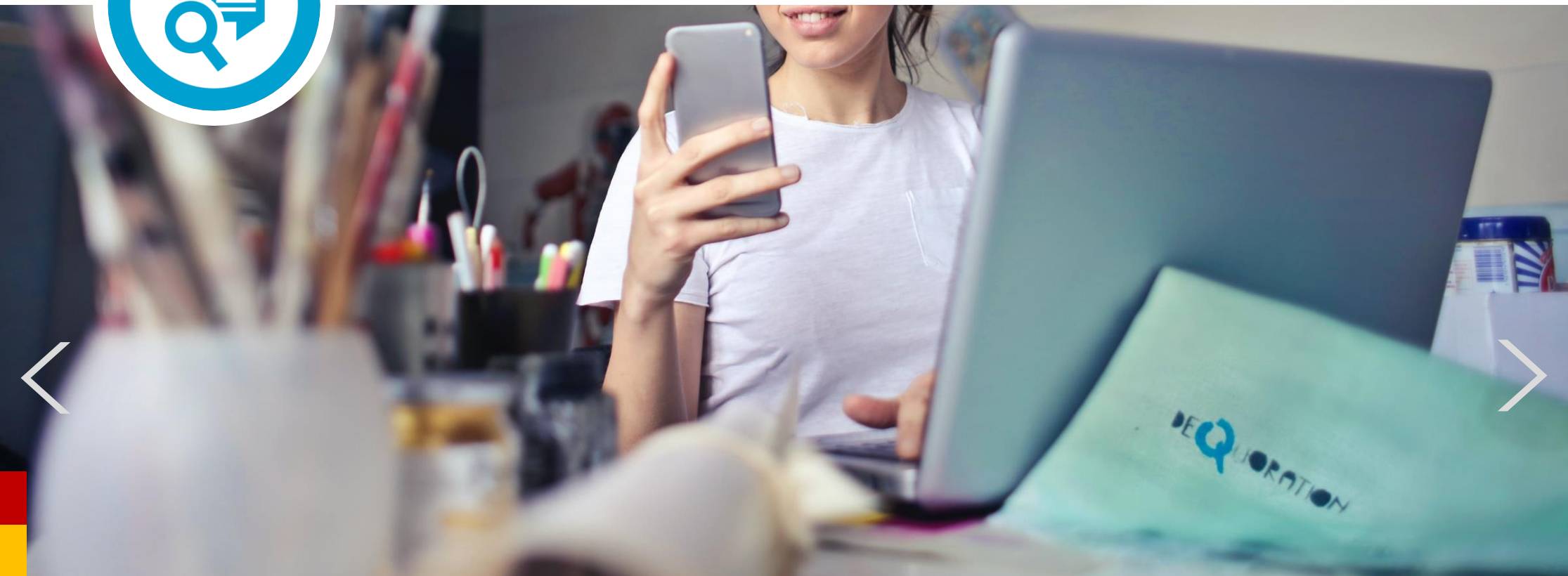

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Percentage ouderen (65+) dat zich eenzaam voelt

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Doelstelling 6 Kinderen en jongeren kunnen hun talenten ontwikkelen

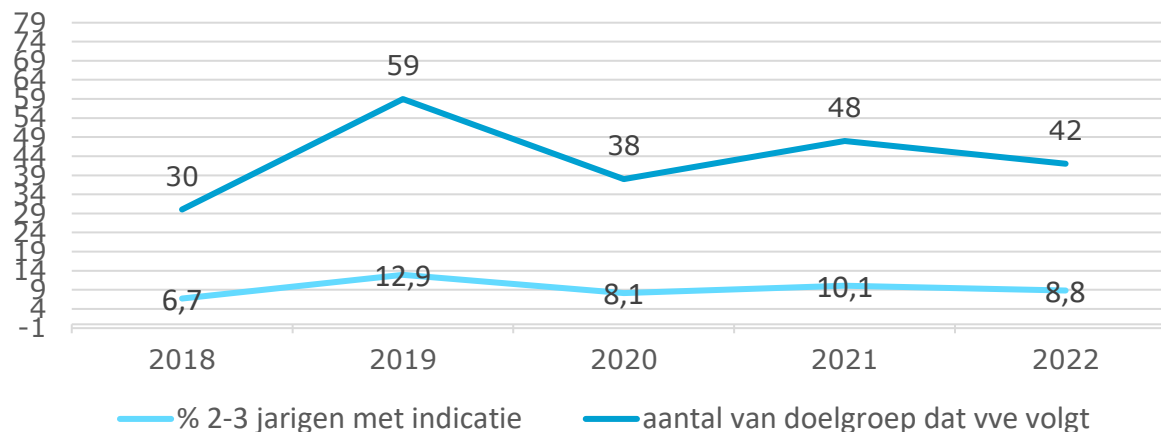
Kinderen en jongeren kunnen hun talenten ontwikkelen

Voortgang MAG

Het thema opgroeien en ontwikkelen richt zich op de doelgroep jeugd en opvoeders. Onderdelen die in de gesprekken hierover regelmatig terugkomen zijn talentontwikkeling, zorg voor kwetsbare gezinnen, mentale weerbaarheid. Spelers zijn lokale sportverenigingen, de partners in de Lokale Directiekring (LDK, voortkomend uit de Lokale Educatieve Agenda), maar ook DG&J, Halt, Chris en Voorkom, het sociaal team, Servanda, Humanitas, Bibliotheek AanZet.

Aantal peuters dat traject voor voorschoolse educatie volgt

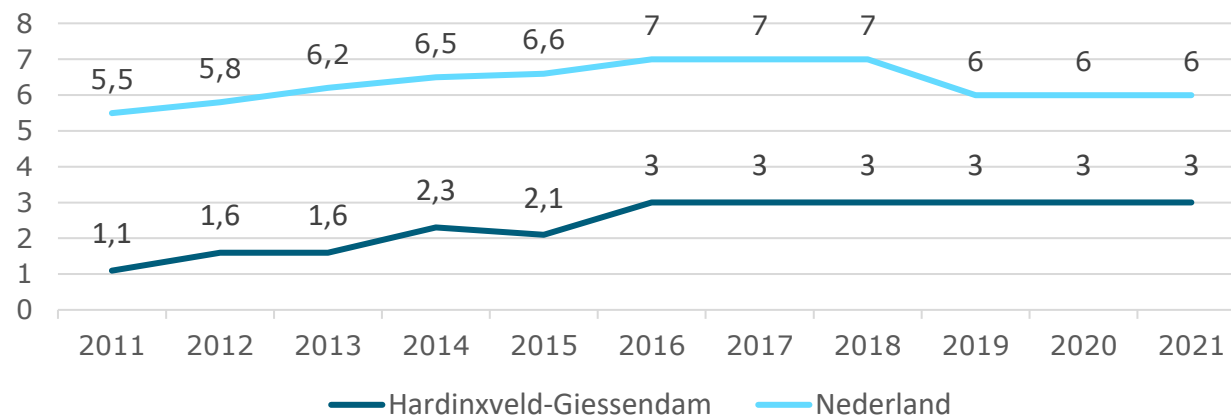
Bron: Peuteropvang stichting Peuterspeelzalen Hardinxveld-Giessendam en de Flierefluiter in Hardinxveld-Giessendam

Het percentage kinderen (0-18) jaar dat in armoede leeft (uitkeringsgezin) nam iets toe conform de trend in Nederland, maar ligt ruim onder het Nederlands gemiddelde.

Kinderen en jongeren kunnen hun talenten ontwikkelen

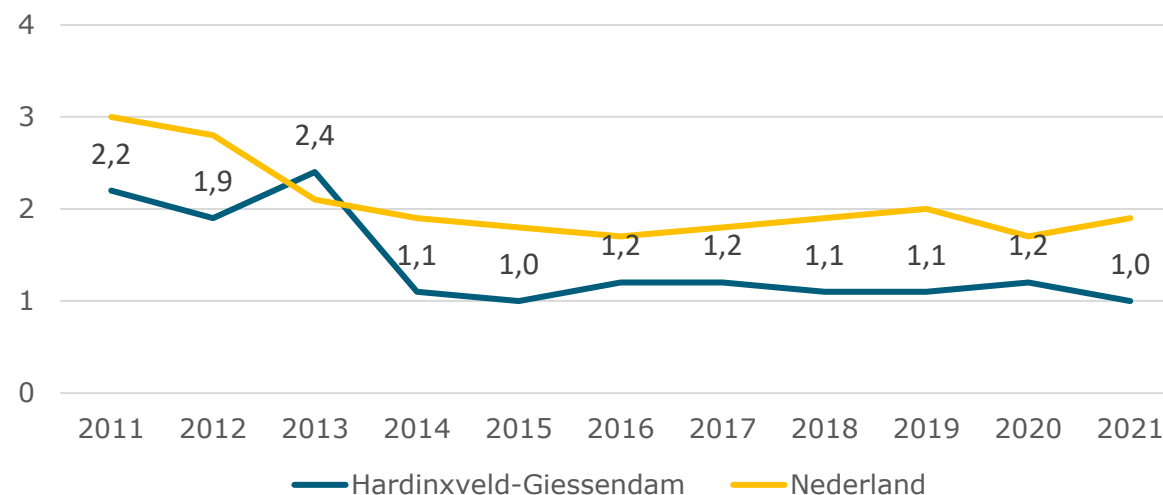

Het percentage kinderen (0 tot 18 jaar) dat in armoede leeft

Bron: VVE registraties, waarstaatjegemeente.nl, 2021

Het percentage jongeren dat zonder diploma het onderwijs verlaat

Bron: DUO, waarstaatjegemeente.nl, 2022

Percentage jongeren dat zonder diploma het onderwijs verlaat

Het aandeel jongeren dat zonder diploma het onderwijs verlaat is in vergelijking met 2011 gedaald en ligt ruim onder het Nederlands gemiddelde.

Doelstelling 7 Inwoners leven gezond

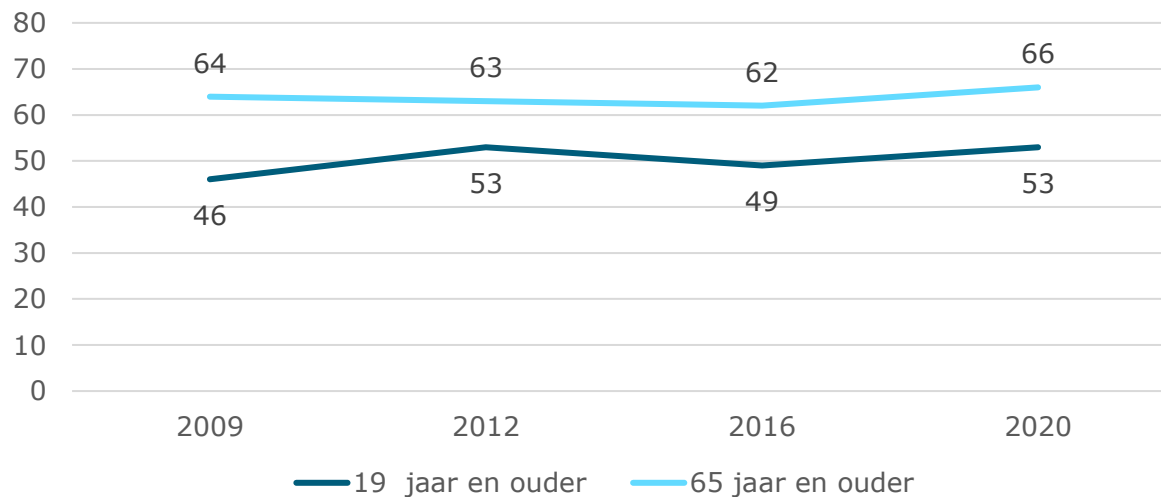
Inwoners leven gezond

Voortgang MAG

Dit thema wordt vaak samen met het thema sport en bewegen opgepakt. Voorbeelden zijn Tieners lekker in hun vel en de gezondheidschecks en beweegadviezen voor ouderen. Mensen voor Mensen, PCOB en SVHG hebben hiervoor in 2021 een plan gemaakt.

Volwassenen met (matig en ernstig) overgewicht

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Inwoners leven gezond

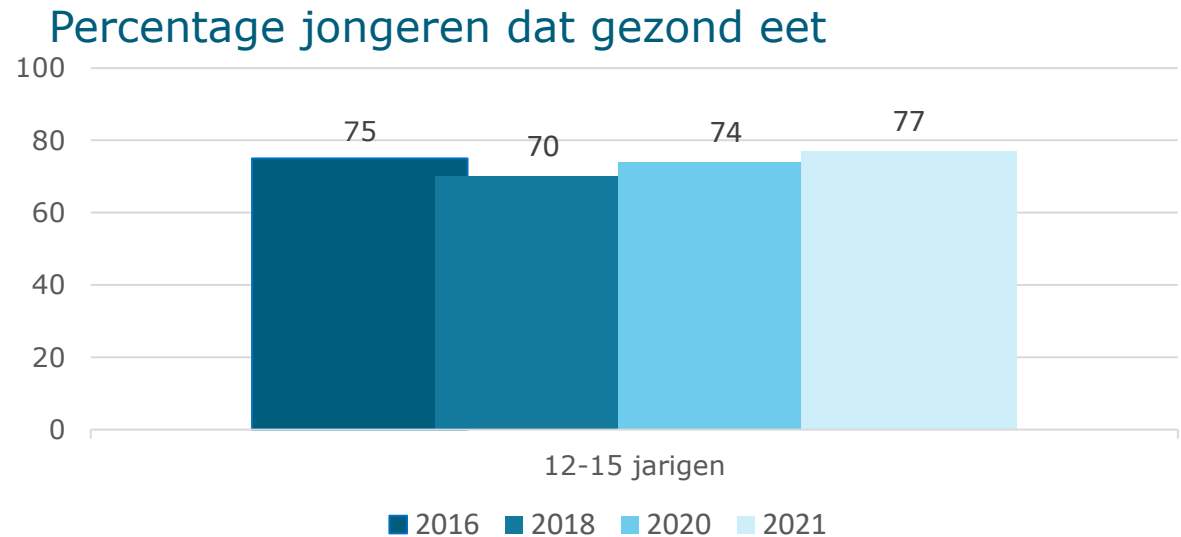

Percentage kinderen en jongeren dat gezond eet

Deze indicator is deels geactualiseerd, namelijk voor 12-15-jarigen. Bij de leeftijdsgroep 5-jarigen en 10-jarigen is de vragenlijst aangepast, waardoor deze vragen zijn vervallen.

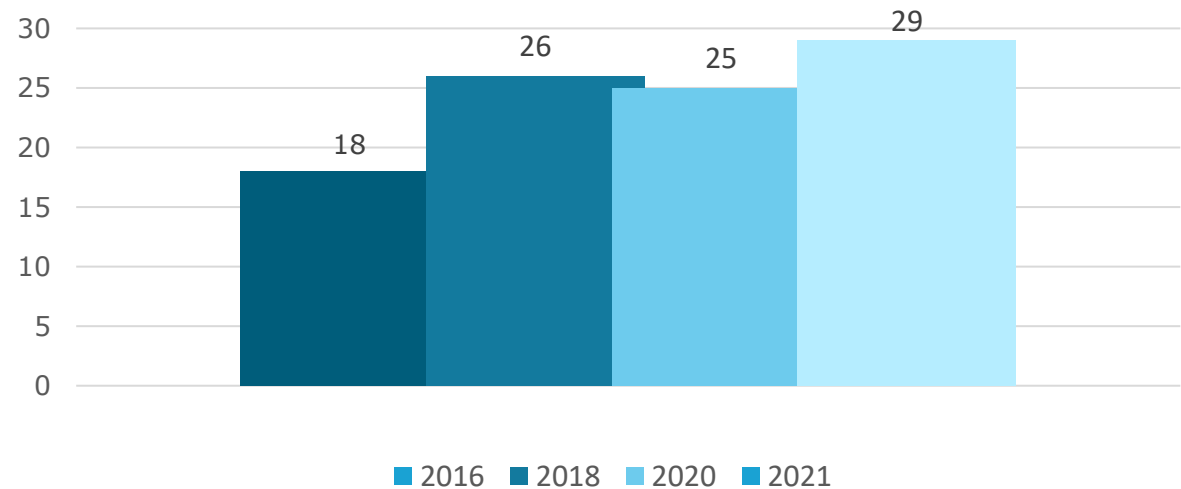
Toelichting

Percentage jongeren (12-15 jarigen) dat voldoet aan de fruitnorm en dagelijks groente eet.

Bron: www.hoegezondiszhz.nl/rapporten/JGZ-cijfers

Percentage jongeren dat dagelijks groenten eet

Bron: www.hoegezondiszhz.nl/rapporten/JGZ-cijfers

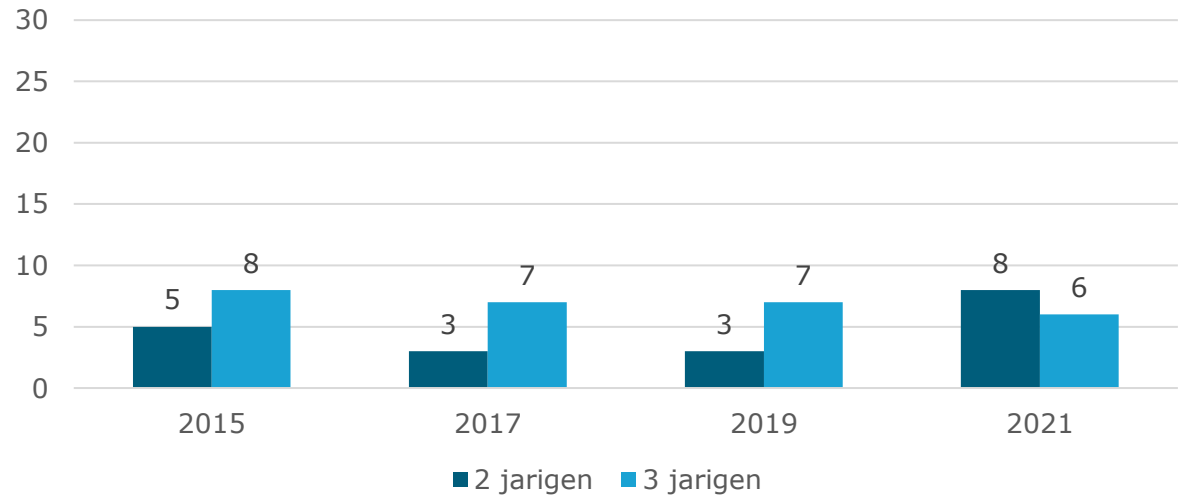
Inwoners leven gezond

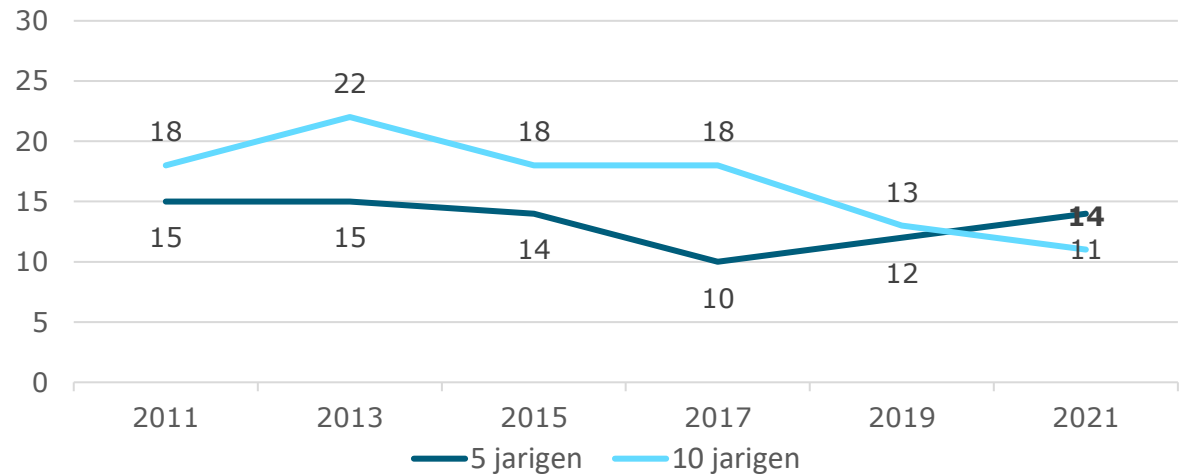
Percentage jonge kinderen en kinderen met overgewicht

Aandachtspunt blijft het (matig en ernstig) overgewicht. Onder 10 jarigen is een dalende (positieve) trend te zien.

Jonge kinderen en kinderen met overgewicht

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2022

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2022

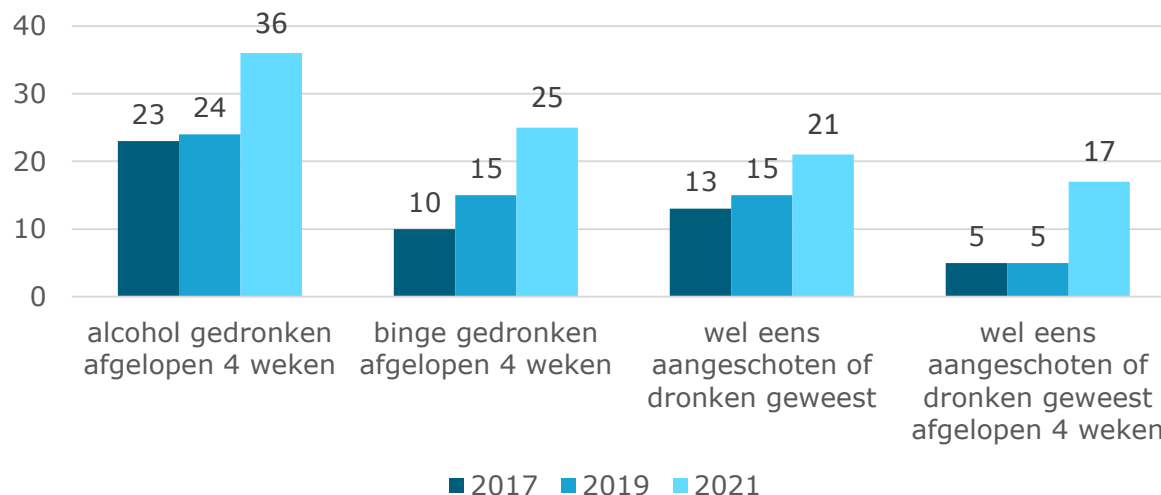
Inwoners leven gezond

Gebruik alcohol en verdovende middelen door jongeren

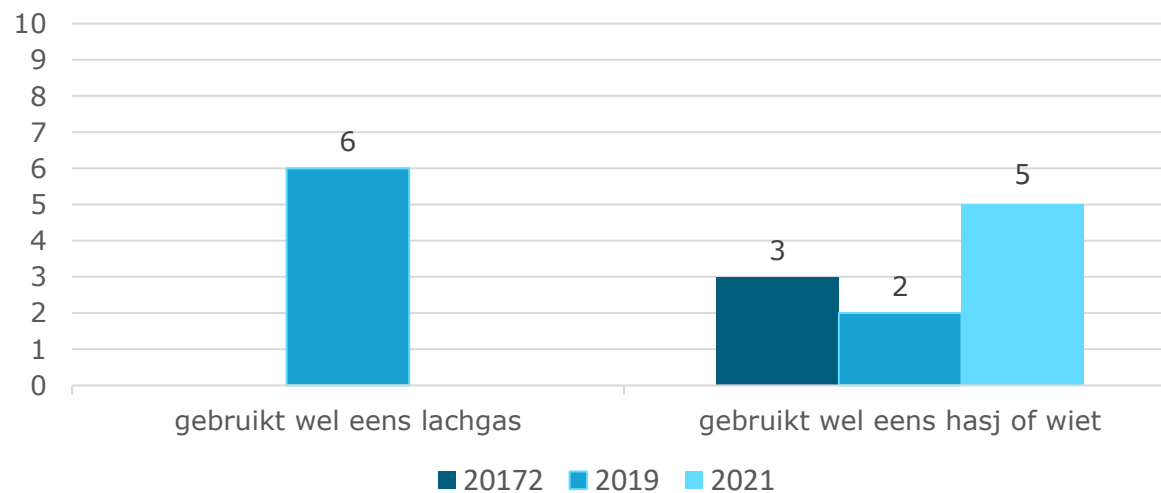
Percentage jongeren (13 tot en met 15 jaar) naar mate van alcohol gebruik

Er is vooral tijdens de Coronaperiode een toename van het gebruik van alcohol onder jongeren. Deze percentages lager eerst op het gemiddelde, maar zijn nu hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland Zuid (25% t.o.v. 36% in HG) en Nederland (29%). Er blijven zorgen over alcoholgebruik bestaan. De leerlingen zijn jonger dan 18 jaar en alcohol kan op deze jonge leeftijd schade aanrichten. In totaal geeft 40% van de leerlingen aan dat hun ouders/verzorgers alle alcohol verbieden onder de 18 jaar.

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2022; cijfer 2017 betreft 12-15-jarigen

Percentage jongeren (13 tot en met 15 jaar) naar mate van gebruik verdovende middelen

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2021

Doelstelling 8 Inwoners zijn actief

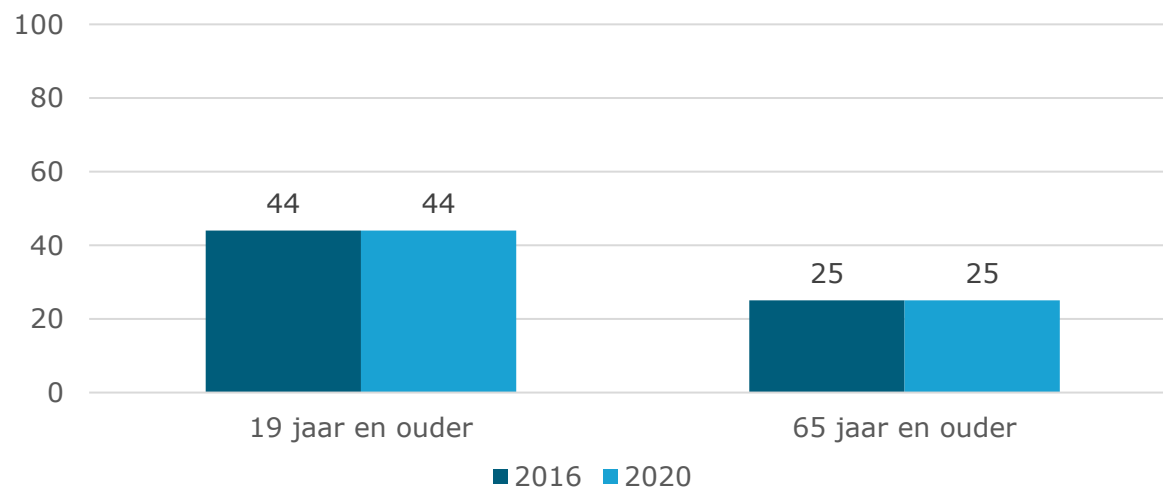

Inwoners zijn actief

Het lokale Sportakkoord Beweeg Mee(r) is in maart 2020 definitief gemaakt en ondertekend door 25 MAG-partners. Het Sportakkoord kent een doorlooptijd tot en met 2022 en wordt in 2023 herijkt. Het doel van het Sportakkoord is om de gezondheid en vitaliteit van de inwoners te bevorderen door zoveel mogelijk inwoners te laten sporten. Sporten is goed voor het menselijk lichaam, maar ook voor het algemeen welzijn. Sport zorgt voor sociale contacten, lichaamsbeweging en het is leuk. Sport moet daarom beschikbaar zijn voor iedereen.

Percentage inwoners dat voldoet aan beweegrichtlijn

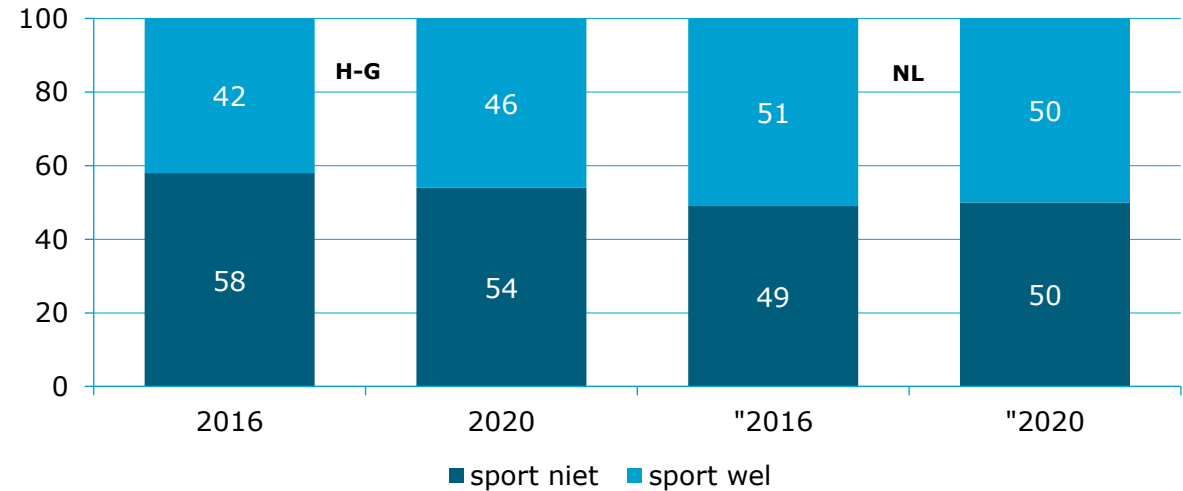
Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Inwoners leven gezond

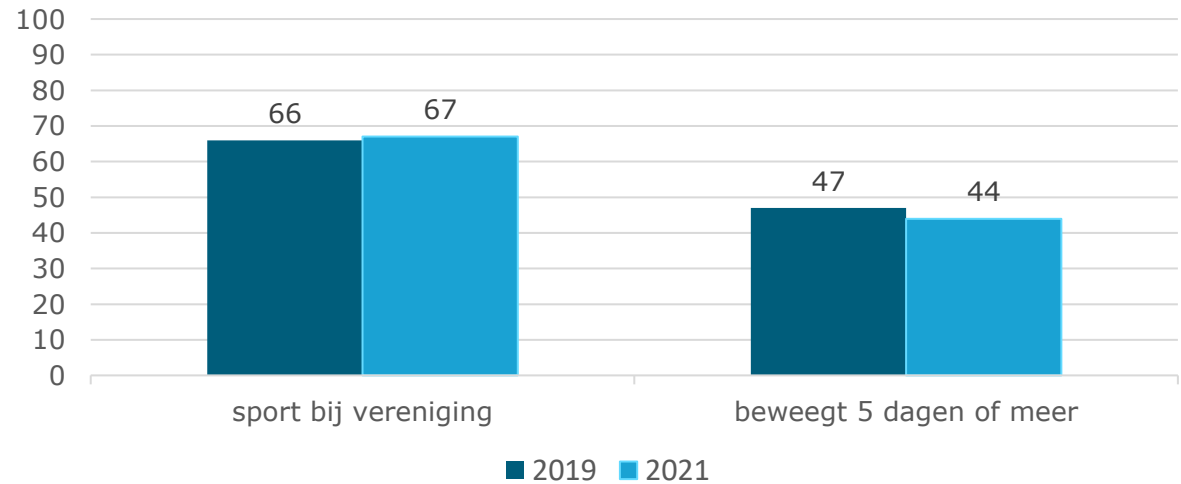
Percentage inwoners dat sport

Sportgedrag totale bevolking en jongeren

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2020

Percentage jongeren (13-15 jarigen) dat wekelijks sport bij een sportvereniging of 5 dagen of meer beweegt

Bron: www.hoegezondiszhz.nl, 2022

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar **078 770 3905** of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Klik hier!
Ga naar
onze website

Colofon

Meetindicatoren Maatschappelijke Agenda Actualisering 2020

April 2023

drs. J.M.A. Schalk

**Onderzoekcentrum
Drechtsteden**
Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon
078 770 3905

Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid